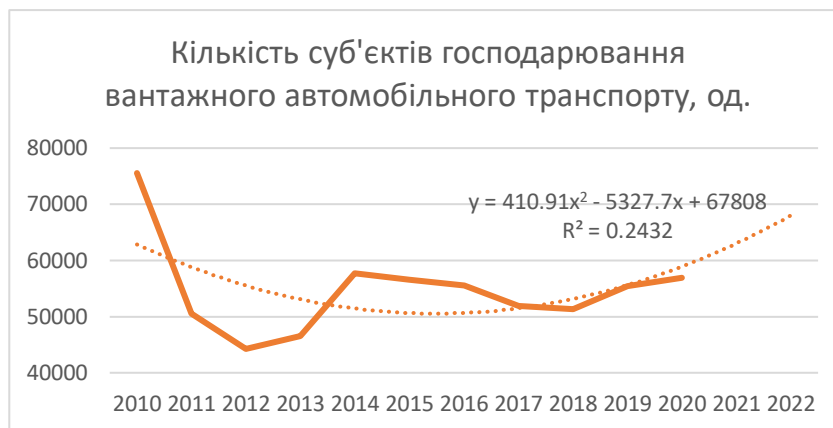

сфері вантажних перевезень, що наведено на рис. 3.

Сформовано на підставі даних [1]

Рис. 3. Кількість суб'єктів господарювання вантажного автомобільного транспорту за 2010-2020 рр.

Динаміка та побудований прогноз свідчить про різке падіння кількості суб'єктів господарювання в цій сфері у порівнянні з 2010 роком, але у майбутньому прогнозується невелике зростання кількості підприємств. Якщо розглядати динаміку зміни кількості суб'єктів господарювання без урахування фізичних осіб-підприємців, то можливо побачити, що кількість автотранспортних підприємств зростає щорічно. Це свідчить про наявність несприятливих умов для розвитку фізичних осіб в сфері вантажних перевезень. Таким чином перед державою постає завдання щодо підтримання життєздатності підприємств транспорту у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.11.2021).

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

*Червякова В.В., канд. екон. наук, доцент,
Червякова Т.І., канд. техн. наук, доцент
Національний транспортний університет*

Компанії в усіх галузях економіки запускають цифрові та аналітичні перетворення, щоб оцифрувати процеси та послуги, підвищити ефективність діяльності за допомогою гнучкості та автоматизації, покращити залучення клієнтів та отримати вигоду від нових аналітичних інструментів. Проте більшість цих перетворень здійснюються без виявлення та управління пов'язаними з ними ризиками. В результаті компанії набувають приховані нефінансові ризики в кібербезпеці, технічній заборгованості, передовій аналітиці та операційній стійкості, а також інших сферах. Пандемія COVID-19 і

заходи, що вживаються для боротьби з нею, лише посилили проблему, змушуючи організації вводити інновації на льоту для забезпечення дистанційної роботи працівників та задоволення інших цифрових вимог.

Цифрові та аналітичні перетворення зумовлюють нові кіберризики, ризики даних і ризики від додатків штучного інтелекту (ШІ). Цифрові та аналітичні ініціативи вимагають збору більш детальних даних із ширшого кола джерел. Зібрані дані використовуються в підрозділах організації для створення ідей. Переміщення даних створюють невід'ємні ризики щодо їх доступності, розташування, доступу та конфіденційності. Джерелами ризику для операційної стійкості є нові ІТ-сервіси та міграція в хмару. Прогнозні аналітичні моделі можуть бути упередженими або відхилятися від початкової спрямованості, піддаючи організацію юридичній відповідальності або репутаційному ризику. Без належного реагування такі ризики можуть призвести до дорогих помилок, регуляторних санкцій та негативної реакції споживачів [1].

При цьому можливості компаній з управління ризиками відстають від їх зусиль з трансформації. Більшість компаній вже мають основу для боротьби з ризиками: наявну інфраструктуру управління ризиками, яка використовується для фінансових та регуляторних ризиків. Управління ризиками підприємства, як правило, складається з кількох загальних заходів, а саме [2]:

- визначення структури ризиків підприємства;
- розробка ефективного управління ризиками з таксономією, схильністю до ризику, звітністю та ключовими індикаторами ризику;
- побудова операційної моделі і підбір необхідних ресурсів і талантів;
- постановка процесів ризик-менеджменту;
- створення організаційної культури ризику.

Ці заходи надзвичайно важливі для цифрових та аналітичних трансформацій. Однак, щоб мінімізувати ризики, не сповільнюючи розвиток бізнесу, їх потрібно трансформувати, оскільки управління ризиками має відповідати швидкозмінному ландшафту цифрових ризиків. Запропонована структура управління ризиками складається з чотирьох кроків, які визначають, операціоналізують, вбудовують та підсилюють елементи трансформації.

– **Визначення:** на першому кроці організації застосовують до сценарію трансформації елементи існуючої системи управління ризиками для традиційних категорій, таких як фінансовий та регуляторний ризик. Мета полягає в тому, щоб сформулювати ризики та висунути гіпотезу потенційних рішень за допомогою відповідної матриці ризиків із чіткою таксономією, визначеними власниками ризиків, наявними засобами контролю та ресурсами, а також структурою управління.

– **Операціоналізація:** на другому кроці керівники трансформації працюють з експертами з питань ризику для перетворення гіпотези управління ризиками в управлінські рішення. Конкретні дії можуть включати впровадження програмного забезпечення та засобів управління даними, перевірку алгоритмічних моделей, впровадження систем та удосконалення інфраструктури, навчання персоналу відповідним практикам кібербезпеки та

перевірку стійкості шляхом тестування. На цьому кроці команди також починають генерувати звіти про ризики на основі чітко визначених показників, таких як ключові індикатори ризику та ключові показники ефективності, які критично вимірюють не лише ризики, але й ефективність управління ними.

– Вбудовування: цей крок призначений для вбудовування досвіду управління ризиками, включаючи результати тестування, оцінки ризиків, звіти про інциденти та вимірювання ефективності, в існуючі системи контролю, бізнес-процеси, управління та, якщо необхідно, організаційний дизайн. На цьому етапі генеруються нові ініціативи щодо мінімізації ризиків.

– Підсилення: на цьому етапі трансформаційні команди зміцнюють та розширюють практики зменшення ризику шляхом закріплення їх в управлінні та організаційній культурі компанії. Вони також передають важливу інформацію, знання про нові ризики до основних груп ризику, щоб за потреби оновлювати інфраструктуру управління ризиками і повертати вхідні дані та зворотний зв'язок на етап «визначення». Це підтримує управління ризиками, їх пом'якшення, а також забезпечує ефективність роботи в процесі трансформації.

У сучасному бізнес-середовищі цифрові та аналітичні перетворення є основою успіху. Однак, якщо вони відбуваються без належного підходу до управління ризиками, компанії просто обмінюють один набір проблем на інший, потенційно більший. Оскільки цифрові та аналітичні можливості стають все більш поширеними, компанії, які швидко і якісно реалізують відповідні перетворення, зможуть не тільки досягти своїх цілей, а й систематично виявляти, усвідомлювати та пом'якшувати пов'язані з цим ризики.

Література:

1. McKinsey&Company Derisking digital and analytics transformations. URL: <https://www.mckinsey.com/business-functions/risk-and-resilience/our-insights/derisking-digital-and-analytics-transformations> (accessed 30.10.2021).

2. Deloitte Managing Risk in Digital Transformation. URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/za/Documents/risk/za_managing_risk_in_digital_transformation_112018.pdf (accessed 30.10.2021)

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ОСНОВІ ПЛАТФОРМІЗАЦІЇ

*Череп А.В., д.е.н., професор,
Воронкова В.Г., д.ф.н., професор
Запорізький національний університет
Олейнікова Л.Г., д.е.н., професор
ДННУ «Академія фінансового управління»*

Розвиток цифрових платформ відрізняється позиціонуванням цифрових платформ як технологічних інтеграторів сукупності послуг, пов'язаних з механізмами цифрової економіки та цифрового менеджменту, в основі яких цифрові платформи як ключові економічні ефекти їх використання та